
Tverrpolitisk unnfallenhet

AKTUELT I FORENINGEN

ANNE-KARIN RIME

anne-karin.rime@legeforeningen.no

President

Tiden for å handle er nå. I oktober må det komme en økonomisk redningspakke for fastlegeordningen over statsbudsjettet.

Den politiske møtearenaen Arendalsuka er over for i år, og vi var mange fra Legeforeningen som deltok i en rekke debatter. Det viktigste jeg sitter igjen med etter årets uke, er at de ulike sektorene må jobbe mer sammen og på tvers hvis vi skal løse utfordringer som sosial ulikhet, en aldrende befolkning og flere som faller utenfor i samfunnet.

Legeforeningen arrangerte to egne debatter i Arendal i år, blant annet en om krisen i fastlegeordningen. Fastlegekrisen er en pasientkrise – minst 175 000 står nå uten en fast lege. Grunnmuren i vår offentlige helsetjeneste, at du har rett til en fast lege som kjenner deg, er i spill.

Pandemien satte helsetjenesten på en prøve vi fortsatt ikke kjenner utfallet av. Våre offentlige sykehus har i mange år slitt med betydelige kapasitetsutfordringer. Dette ble ekstra synlig under pandemien.

Nye sykehus bygges gang på gang for små, med for høy beleggsprosent og for lav intensivkapasitet.

Resultatet er godt kjent: Lange ventelister, for få senger og korridorpasienter – og ikke minst et kontinuerlig høyt press på de ansatte som gir mindre tid til pasientene. Norge har brukt, og bruker, mindre midler på den offentlige helsetjenesten enn land det er naturlig å sammenligne seg med.

Det er nettopp denne manglende satsingen på den offentlige helsetjenesten som har gitt grobunn for den kommersielle veksten i helsetjenester vi har sett de siste årene. Utviklingen er både forståelig og naturlig gitt at det offentlige ikke leverer de tjenestene innbyggerne forventer. Men den er like fullt problematisk, da den ikke er en politisk ønsket utvikling. Kombinert med endringer i individuelle rettigheter og persontilpasset medisin, truer dette grunnprinsippet om lik tilgang til helsetjenester – og forsterker følgelig sosial ulikhet.

Støre-regjeringen gikk i fjor til valg på å redde fastlegeordningen. Siden har fastlegene smurt seg med tålmodighet og ventet på en reell satsing som faktisk merkes ute i tjenesten. Svaret de og alle som engasjerer seg har fått, er at det store løftet kommer i statsbudsjettet for 2023.

Det nærmer seg nå. Da et nytt ekspertutvalg ble utnevnt av regjeringen i august, var det derfor mange som reagerte med vantro og opplevde at dette var nok et tegn på politisk unnfallenhet.

Hverken pasientene, fastlegene eller kommunene kan vente enda et år. Vi trenger ikke flere utredninger, ei mer dokumentasjon og bevis: Vi vet ettertrykkelig at fastlegeordningen er underfinansiert. Vi vet også at det vil koste å redde den, både økonomisk og politisk. Det er naivt å tro noe annet.

Tiden for å handle er nå. Hvis det ikke kommer et reelt økonomisk løft for fastlegeordningen i statsbudsjettet i oktober, vil det være et tydelig løftebrudd fra regjeringen. Det løftebruddet vil få dramatiske konsekvenser over hele landet – og for hele helsetjenesten.

Publisert: 5. september 2022. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.22.12.11

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 15. februar 2026.